

MEHANIZAM ZA PRIGOVORE

SG/E/2021/05

AUTOPUT BANJA LUKA – DOBOJ (BOSNA I HERCEGOVINA)

IZVJEŠTAJ O POČETNOJ PROCJENI

3. AVGUST 2022.

AUTOPUT BANJA LUKA – DOBOJ

Izvještaj o početnoj procjeni

Povjerljiv prigovor

Ne

Eksterna distribucija

Podnosilac prigovora

Interna distribucija

Generalni inspektor
Relevantne službe EIB

Odricanje od odgovornosti

Ovaj izvještaj se zasniva na informacijama koje su Mehanizmu za prigovore Grupacije EIB bile dostupne do 10. juna 2022. godine.

U slučaju neslaganja između verzija na različitim jezicima, mjerodavna je verzija na engleskom jeziku.

Mehanizam za prigovore Grupacije EIB

Mehanizam za prigovore Grupacije EIB je sredstvo koje omogućava rješavanje sporova u slučaju da neki pojedinac smatra da je Evropska investiciona banka (EIB) učinila nešto pogrešno, tj. ako smatra da je Grupacija EIB nepravilno postupila. Mehanizam za prigovore nije mehanizam pravnog izvršenja i neće nadomjestiti presudu nadležnih pravosudnih organa.

Pod nepravilnim postupanjem podrazumijevaju se loši ili neuspješni postupci. To se dešava kada EIB ne postupi u skladu sa pravilom ili načelom koje je za nju obavezujuće, uključujući njene sopstvene politike, standarde i procedure. Koncept nepravilnog postupanja obuhvata slučajeve kada EIB ne poštuje ljudska prava, važeće pravo ili načela dobre uprave. Nepravilno postupanje se može odnositi na odluke, radnje ili propuste Grupacije EIB. To može uključivati uticaj projekata i poslovanja EIB na životnu sredinu ili društvo.

Jedan od glavnih ciljeva Mehanizma za prigovore Grupacije EIB jeste da obezbijedi pravo na saslušanje i pravo na prigovor. Za više informacija o Mehanizmu za prigovore Grupacije EIB, posjetite: <https://www.eib.org/en/about/accountability/complaints/index.htm>.

Izveštaj o početnoj procjeni

Početna procjena je načelno usmjerena na¹:

- pojašnjenje problema na koje je ukazao podnosilac prigovora, radi boljeg razumijevanja pozicije podnosioca prigovora, kao i stavova drugih zainteresovanih strana u projektu (nosioca projekta, nacionalnih organa, itd.);
- razumijevanje opravdanosti iznijetih problema;
- procjenu da li bi i kako zainteresovane strane u projektu (npr. podnosilac prigovora, relevantne službe Grupacije EIB i nosilac projekta) mogli tražiti rješenje problema koji su predmet prigovora;
- utvrđivanje da li je neophodno i/ili moguće da EIB-MP obavi dodatne poslove (istraga, preispitivanje usklađenosti ili medijacija između strana) kako bi se preispitali navodi odnosno riješili problemi na koje je podnosilac prigovora ukazao.

¹ Kako je navedeno u članu 2.2.1. [Procedura EIB-MP](#).

SADRŽAJ

Sažet pregled	1
1 Projekat	2
2 Prigovor	2
3 Obavljeni poslovi	2
4 Dalji koraci.....	3

GLOSAR

BiH	Bosna i Hercegovina
EIB	Evropska investiciona banka
EIB-MP	Odjeljenje Mehanizam za prigovore Grupacije EIB
EUR	evro
Projekat	Autoput Banja Luka – Dobož
Nosilac projekta	JP Autoputevi Republike Srpske (preduzeće za autoputeve u Republici Srpskoj)
RS	Republika Srpska

SAŽET PREGLED

Izvještaj se odnosi na prigovor koji je podnijelo lice u vezi sa Projektom Autoput Banja Luka – Doboj u Republici Srpskoj (RS), Bosna i Hercegovina (BiH). EIB je finansirala izgradnju zapadne dionice autoputa, tj. 35,3 km dugu dionicu između Banje Luke (Mahovljanske petlje) i Prnjavora. Dionica koju je finansirala EIB je završena i stavljena u upotrebu u oktobru 2018. godine. Evropska banka za obnovu i razvoj finansirala je istočnu dionicu autoputa, između Prnjavora i Doboja (do petlje Johovac), koja je takođe završena.

Na osnovu svoje početne procjene, EIB-MP odlučuje da sprovede preispitivanje usklađenosti povodom navodnog propusta u rješavanju i ublažavanju ozbiljne štete na imovini podnosioca prigovora uslijed poplava prouzrokovanih preusmjerenjem rijeke Crkvene.

O rezultatima preispitivanja usklađenosti podnosilac prigovora će biti obaviješten Izvještajem o zaključcima EIB-MP.

1 PROJEKAT

- 1.1 Projekat Autoput Banja Luka – Dobož odnosi se na izgradnju autoputa između Banje Luke i Doboža u Republici Srpskoj (RS), Bosna i Hercegovina (BiH). EIB je finansirala izgradnju zapadne dionice autoputa, tj. 35,3 km dugu dionicu između Banje Luke (Mahovljanske petlje) i Prnjavora (u daljem tekstu: projekat)². Projekat je završen i u upotrebi od oktobra 2018. godine. Evropska banka za obnovu i razvoj finansirala je istočnu dionicu autoputa, između Prnjavora i Doboža (do petlje Johovac), koja je takođe završena.
- 1.2 Projekat sprovodi JP Autoputevi Republike Srpske, javno preduzeće za autoputeve RS (nosilac projekta). Kredit EIB za projekat odobrio je Savjet direktora EIB, 4. juna 2013. godine. Ugovor o finansiranju za projekat potpisan je 16. decembra 2013. godine. Ukupni troškovi projekta iznosili su 565 miliona evra, od čega je 207 miliona evra finansirano iz kredita EIB.

2 PRIGOVOR

- 2.1 Odjeljenje Mehanizam za prigovore Grupacije EIB (EIB-MP) primilo je, u februaru 2021. godine, prigovor od pojedinca koji živi na području projekta.
- 2.2 Na osnovu prigovora, kako je potkrijepljeno informacijama razmijenjenim sa EIB-MP (vidjeti tačku 3.2. ovog izvještaja), podnosilac prigovora je naveo da je njegova imovina pretrpjela ozbiljnu štetu uslijed poplava prouzrokovanih preusmjerenjem rijeke Crkvena.
- 2.3 Iako je podnosilac prigovora prvobitno naveo da nije dobio nadoknadu za nevoljno preseljenje, tokom sastanka sa EIB-MP na koji se upućuje u tački 3.2. ovog izvještaja, tvrdio je da je to pitanje riješeno.

3 OBAVLJENI POSLOVI

- 3.1 Tačka 4.2.1. Politike Mehanizma za prigovore Grupacije EIB (Politike)³ i tačka 2.1.3. Procedura Mehanizma za prigovore Grupacije EIB (Procedura)⁴ obavezuju EIB-MP da izvrši početnu procjenu prigovora. Cilj početne procjene jeste da se razjasne problemi na koje je ukazao podnosilac prigovora, da se razumije pozicija podnosioca prigovora i validnost iznijetih problema, kao i da se utvrdi da li je neophodno i/ili moguće da EIB-MP obavi dodatne poslove kako bi se preispitali navodi odnosno riješili problemi na koje je podnosilac prigovora ukazao⁵. Dodatni poslovi mogu uključivati preispitivanje usklađenosti ili postupak kolaborativnog rješavanja (npr. medijaciju). Ovaj izvještaj sadrži rezultate početne procjene EIB-MP.
- 3.2 Prema tački 2.2.2. Procedura, tokom početne procjene, odjeljenje EIB-MP je: (i) održalo početni sastanak sa službama EIB; (ii) održalo sastanak sa nosiocem projekta; (iii) stupilo u vezu sa podnosiocem prigovora uz podršku usmenog prevodioca; (iv) preispitalo projektnu dokumentaciju EIB; (v) preispitalo dokumente koje je dostavio podnosilac prigovora; i (vi) preispitalo sopstvenu dokumentaciju o datom projektu⁶.
- 3.3 U kontekstu svoje početne procjene, EIB-MP je izvršio preliminarno preispitivanje problema iznijetih u prigovoru, informacija koje je dostavio nosilac projekta ili koje je prikupio EIB-MP u okviru ove i/ili ranijih istraga o ovom projektu.
- 3.4 Međutim, zbog pandemije kovida-19, za vrijeme faze početne procjene tim EIB-MP nije mogao da otputuje na lice mjesta.
- 3.5 Regulatorni okvir koji je relevantan za ovaj slučaj obuhvata:

Mehanizam za prigovore Grupacije EIB – Izvještaj o početnoj procjeni

- politike, procedure i standarde EIB, kao što su Izjava EIB o ekološkim i socijalnim načelima i standardima⁷ i odgovarajući Priručnik iz 2010. godine. Pored standarda EIB koji se primjenjuju na ovaj slučaj, EIB-MP uzima u obzir i relevantne smjernice o nevoljnom preseljenju, smjernice o bezbjednosti i zdravlju na radu i u lokalnoj zajednici, kao i smjernice o javnim raspravama i učešću javnosti u pripremi projekta; i
 - pravne propise RS.
- 3.6 Standardi EIB nalažu da nosilac projekta mora izbjeći ili minimizirati rizike od štetnog uticaja na bezbjednost lokalnog stanovništva koje projektne aktivnosti mogu izazvati. Pored toga, standardi EIB nalažu da se EIB mora starati o tome da društveni aspekti projekta, kao što su zdravlje i bezbjednost lokalne zajednice, budu integrisani u projekat⁸.
- 3.7 EIB-MP konstatuje da veb sajt nosioca projekta⁹ sadrži informacije o projektu. Međutim, te informacije nisu dovoljne da bi EIB-MP formirao svoje obrazloženo mišljenje o navodima podnosioca prigovora.
- 3.8 Konačno, na pitanje da li je imao saznanja o nekoj skorašnjoj pritužbi u vezi sa plavljenjem, nosilac projekta je obavijestio EIB-MP da nije.

4 DALJI KORACI

- 4.1 Zbog prirode prigovora, EIB-MP je odlučio da sprovede preispitivanje usklađenosti.
- 4.2 Preispitivanje usklađenosti odnosiće se na navodni propust u rješavanju i ublažavanju ozbiljne štete na imovini podnosioca prigovora uslijed poplava prouzrokovanih preusmjeravanjem rijeke Crkvene. O rezultatima preispitivanja usklađenosti podnosilac prigovora će biti obaviješten Izvještajem o zaključcima EIB-MP u skladu sa tačkom 2.4.6. Procedura EIB-MP¹⁰.

Mehanizam za prigovore

² Za više informacija o projektu, pogledajte <https://www.eib.org/en/projects/pipelines/all/20110622>

³ Može se naći na: [POLITIKA PRITUŽBENOG MEHANIZMA GRUPACIJE EIB](#).

⁴ Može se naći na: [POSTUPCI PRITUŽBENOG MEHANIZMA GRUPACIJE EIB](#).

⁵ [POSTUPCI PRITUŽBENOG MEHANIZMA GRUPACIJE EIB](#), Tačka 2.2.1.

⁶ [Izvještaj o zaključcima SG/E/2016/24](#); [Izvještaj o početnoj procjeni SG/E/2019/03](#); [Izvještaj o zaključcima SG/E/2019/03](#); [Izvještaj o početnoj procjeni SG/E/2019/06](#); [Izvještaj o rješavanju spora SG/E/2019/06](#); [Završno pismo SG/F/2019/03](#).

⁷ Smjernica 4 iz Praktičnog priručnika EIB iz oblasti životne sredine i socijalnih pitanja, verzija iz 2010. godine

⁸ Smjernica 4 iz Praktičnog priručnika EIB iz oblasti životne sredine i socijalnih pitanja, verzija iz 2010. godine

⁹ Verzija na engleskom jeziku "[9th January](#)" motorway, Banja Luka – Doboj | [Autoputevi RS \(autoputevirs.com\)](#); Verzija na srpskom jeziku [Autoput „9. januar”, Banja Luka – Doboj | Autoputevi RS \(autoputevirs.com\)](#)

¹⁰ [POSTUPCI PRITUŽBENOG MEHANIZMA GRUPACIJE EIB](#), Tačka 2.4.6.